

נושא הפנזין הזה הוא המשמרת שהתנהלה בירושלים בחודש אוגוסט במחאה על דחיית מצעד הגאווה העולמי והאלימות המשטרתית שהופעלה במהלכה. א/נשים שונים הציעו פרשנויות שונות לסיבת התפרצות האלימות במשמרת, אך אין עוררין על העובדות: היתה אלימות משטרתית, ושני משתתפים בעצרת נעצרו. האירוע עורר הדים בתקשורת ונדון בהרחבה בפורומים הומולסביים שונים: עיקר המחלוקת נסבה סביב העובדה שקבוצת המוחים שהתארגנה במסגרת אירוע ה"קוויראפשן" החליטה לקשור בעצרת בין ההומופוביה הממסדית בירושלים לבין התפרצות האלימות שזכתה מאז לכותרת "מלחמת לבנון השנייה".

הדיונים שהתנהלו סביב הנושא הזה היו חשובים ומועילים אך לצערנו הרגשנו שקולנו לא נשמע בהם בברור: איש כמעט לא טרח לברר למה החלטנו לקשר בין משמרת המחאה נגד ההומופוביה לבין מחאה פוליטית כללית יותר, שכללה מטבע הדברים התייחסות לאירועים הפוליטיים בני השעה. לכן החלטנו לאגד את מחשבותינו סביב הנושא בחוברת זו, בתקווה לתרום לדיון מעמיק יותר בסוגיות שהועלו. המאמרים משקפים את דעות הא/נשים שכתבו אותם: אין ולא תהיה לנו דעה קבוצתית מגובשת ומחייבת.

לבסוף עלי להתנצל על משך הזמן הארוך יחסית שעבר מהמשמרת ועד פרסום חוברת זו: זהו מאפיין ידוע של פעילות בסגנון "עשי זאת בעצמך". עם זאת, פסיקת בג"ץ שחייבה את המשטרה (כנגד רצונה המוצהר) לקיים את מצעד הגאווה בחודש נובמבר - משמעותה שהדיון רלוונטי גם כיום. כולי תקווה שהמאמרים המובאים כאן יתרמו לדיון שקול, אינטליגנטי ומעמיק יותר בנושא ההומולסבי הכללי ובנושא ההומופוביה בירושלים בפרט.

מה זה קוויראפשן?

קוויראפשן היה שבוע של התכנסות אנטי-מסחרית ולא הירארכית בסגנון "עשי זאת בעצ-מך" שהתקיים בתל-אביב בחודש אוגוסט ומטרתו היתה ליצור חלל בטוח ופתוח לסדנאות, מוסיקה, אמנות, פעולות, מסיבות, סקס, הופעות ועוד. הקוויראפשן חגג וחוגג את שלל המגדרים, הזהויות, והנשיות, ללא סובלנות לביטויי סקסיזם, התנהגות מצ'ואיסטית, גז-ענות, הומופוביה, טראנספוביה, הטרופוביה, אפליה על רקע יכולת או גיל וכל סוג אחר של דיכוי. סביב האירוע ובמהלך תכנונו התגבשה קהילה קווירית-פוליטית תומכת ומהממת, המתכננת בימים אלה פעילויות המשך באותה הרוח. רוצה להצטרף? שלח/י מייל לכתובת: queeruption9-subscribe@yahooogroups.com

באשמת תוכן קריאותיהם. אם המשטרה לא האשימה אותם באללימות ובצבירת נשק ל"סליק" הביתי, נראה לי לא נכון שאנשים אחרים יאשימו אותם בכך.

עמדנו לצד מרכז ההפגנה, הרמנו שלטים וצעקנו סיסמאות. משמרת מחאה שלא מצריכה רישיון משטרתי אינה רק לשבת באמצע פארק לשלב ידיים ולשיר שירים - בכך שלא קיימנו צעדה ולא קיימנו נאום, לא הפכנו את האירוע לכזה שמנוגד לחוק ומצריך אישור משטרתי שלא היה קיים. המשטרה, שהבחינה בתוכן השלטים והצעקות, רצה לעברנו, דחפה אותנו, בעטה בנו, עצרה מפגינים והשחיתה שלטים. מיותר לציין שהנפת השלטים עם אותו תוכן לא פופולארי אינה מהווה הפרה של חוק מדינה, מקסימום חוק רייטינג.

המכתב הזה לא בא להאשים, הוא בא במטרה להביא את העובדות עם הקשרן. הוא בא מתחושת תסכול של קריאת חדשות, והצורה בה הוצג המקרה שהייתה לא מדויקת ומנותקת מההקשר. בנוסף אין הוא בא לטעון למושלמות מצידנו יכול להיות שלא היינו מושלמים, יכול להיות שלא התרגלנו לרעיון שאנחנו מובילים ולא קבוצה זניחה. יכול להיות. המכתב בא במטרה שבפעם הבאה דבר כזה לא יקרה ונוכל לעמוד כקהילה מאוחדת זו לצד זה מול כל גילויי האלימות וההומופוביה הן מצד פרטים והן מצד הממסד.

אין בי צורך להתנצל, אני לא מרגיש שעשיתי משהו לא טוב, אני לא מרגיש שהייתי אלים, אני יודע שלא עברנו על חוק ההפגנות. אני כן מרגיש כי אנשי יחסי ציבור ודוברים בשכר ביצעו בי משפט שדה באשמת היותי אדם ציני, חצוף ולא אחראי, שחטף הפגנה והשתלט עליה.

האשמה המהותית בה מנסים להאשים אותנו, המפגינים שמקשרים שנה אחת לשנייה, מחברים בין אנשים שבועטים בטרנסים ותומכים בהפצצה נרחבת של אורחים בבירות, היא שהיינו רבים מדי. בסך הכל אין חדש תחת השמש: מדובר באותם אקטיביסטים קווירים (או לא), שבאו לכל מצעדי הגאווה בהיסטוריה ושלקחו חלק בהרבה מהמאבקים של הקהילה. השוני המהותי הוא שאותם המונים שבהם נבלעים האקטיביסטים במצעדי הגאווה בירושלים ובתל-אביב פשוט לא באו לאירוע המחאה.

הפעם לא נבלענו בהמון. היינו כשליש מההפגנה, שליש מלוכד שהיה מאוד דומיננטי בהשוואה לקבוצות הקטנות והלא מלוכדות שהיו את שני השלישים האחרים. השלטים שלנו הונפו, הצעקות שלנו סחפו והייתה הרגשה שאנו מובילים את משמרת המחאה.

אני מציע לכל מחפשי האלימות מצד המפגינים לשתות מים, להירגע ולא להיות יותר עצבניים ולהוטים מהשוטרים עצמם. המפגינים לא נעצרו כי היו אלימים, ובטח שלא בגלל שפילחו מחסניות: הם נעצרו

זה לא מאוד מפתיע שמרבית ההומואים שכן הגיעו היו מהזן היותר פוליטי, אלה שדווקא אכפת להם מהומואים שנמצאים מחוץ לבועה שבין ה"אוויטה" ל"קרפה דיאם" ומן הסתם גם מנושאים פוליטיים אחרים כמו המלחמה המתרחשת מחוץ לבועה שבין האיילון לירקון. אנחנו תמיד מגיעים לאירועים כאלה, כקבוצה אחת מיני רבות; רק שהפעם בלטה הקבוצה שלנו במיוחד בגודלה. אם כבר טרחנו להגיע, בניגוד לכל הטוקבקיסטים שמביעים את דעתם רק בפורומים באינטרנט ולא היו מעיזים לקחת חלק במחאה שמתרחשת במרחב ציבורי שמחוץ לגבולות האינטרנט האנונימי, ואם ממילא היינו כמחצית מהמשתתפים, אולי אפשר היה להתחשב בנו ובמסרים שהבאנו איתנו?

לא נשארנו אדישים גם לעובדה שסוג משרת המחאה ש"הבית הפתוח" הסכים לקיים דחה את משתתפיה לשוליים הבלתי נראים של הפארק, רחוק מעיני הציבור הירושלמי שצריך לראות ולשמוע את המחאה שלנו, והותירה אותנו כלואים כמחיות בכלוב המוקפות בשוטרים שמסתירים אותנו מכל עבר. לא באנו לירושלים כדי לשיר "הבה נגילה" בליווי גיטרה או לכוון את המסרים הפוליטיים שלנו כלפי עצמינו כמו באיזה הייד פארק פנימי. אם היינו יודעים שזה מה שנתבקש מהמארגנים לעשות, היינו נשארים בתל-אביב. וזה חבל, כי אז המשמרת הייתה מונה פחות מאה וחמישים א/ נשים (שוב, בערך מחצית גודלה). מביך.

בניגוד לנציגינו מחו"ל וחברינו המקומיים נטולי הניסיון באלימות משטרתית, אני לא נכנסתי לעיוותים והתקפות חרדה ולא נזק-קתי לטיפול נפשי בעקבות תקיפת השוטרים שחתמה את משמרת המחאה נגד ההומופוביה ביה בירושלים. מה שכן הלחיץ והכעיס אותי היה ההקשר שבו אני וחברי חטפנו מכות. מה שעומד מאחורי כל אירועי גאווה כאשר הם - כולל אלה שבארגון הוויזו, עברו ערים, נדחו ולבסוף צומצמו למחאה זוטרה - הוא ציון אירועי סטנוול בניו-יורק בשנת 1969, שבהם התקבצו לראשונה טרנסג'נדרים ולסביות למחות למען זכויותיהן. בדומה לניו-יורק ב-69, גם בירושלים של ימינו חוגגת ההומופוביה; אך להבדיל מניו יורק דאז, בירושלים 2006 קיים ארגון הומואים ולסביות, ועוד כזה שמשתף פעולה עם שוטרים כשהם מחלקים מכות להומואים וללסביות.

זה לא היה מקרי שמשמרת המחאה שנערכה בעקבות ביטול מצעד הגאווה "התחלקה" (או אולי עדיף לומר חולקה) לשתי קבוצות: הקבוצה שצעקה מסרים אנטי-מלחמתיים היתה עצומה באופן יחסי - כחצי מכמות המפגינים. לכל מצעד גאווה מגיע מגוון רחב של חברי קהילה מכל צבעי הסטיקרים הפוליטיים וממכוני הכושר ברחבי הארץ, אך לזו מרביתם לא טרחו להגיע. אולי הם חששו, ובצדק, משידור חוזר של דקירות סטייל שנה שעברה. ואולי (וזו דעתי) היה להם יותר חשוב להביע את ההומואיות שלהם בחלל הסגור והמוגן של המסיבה של שירזי ב"אומן" בלילה שאחרי כן - לא ברחוב פתוח ובעיר רוויית ההומופוביה.

איכשהו, העברת מסרים עודפים "הומו-גניים" כמו אהבת המולדת והתמיכה בצבא נחפשת כמובנת מאליה, כמו רקע, כאילו הם לא מסרים בפני עצמם. המסרים העוד-פים צורמים רק כשהם באים מחוץ לקונצנזוס. הן "הבית הפתוח" והן המשטרה לא ירקו לכיוון של דגל ישראל - ואני שמה אותם יחד בכוונה כי הם שיתפו פעולה בנושא - אבל דגל פלסטין עורר את חמתם ואת יצר הצנזורה של שניהם. אני לא אומרת לאלה שהגיעו עם דגלי ישראל או עם כל מסר אחר שלא תואם את המסרים שלי להתקפל וללכת הביתה. להיפך, שיהיו שם בסכבה עם כל דגלי ישראל שלהם: אם המסר הגדול יותר הוא מלחמה בהומופו-ביה, צריך ליצור קואליציה רחבה שתביא לשיתוף-פעולה בנושא בין גורמים שלא דוקא מסכימים אחד עם השני בכל תחומי חייהם. אם מה שאנחנו רוצים כאן זה מפגן קהילתי בריבוי קולות אז כל קול צריך לקבל את הזכות להתבטא. אך לא זה מה שקרה.

ממשיכה בעמוד הבא >

מעקב אחרי הטוקבקים לוויכוח שנערך אחרי המשמרת מגלה שהוצת כאן ויכוח פנים-קהילתי עצום שבו הקולות מתחלקים באופן כללי לימין ושמאל - אלו שבעד המלחמה לעומת אלה שנגדה, אלו שבעד עירוב מסרים אחרים (כולל אנטי-מלחמתיים) בהפגנה למען זכויות הקהילה הגאה בירושלים לעומת אלה שלא. מה כל-כך מפתיע את אנשי "הבית הפתוח" בכך? הקהילה ההומו-לסבית, כמו שאר החברה בישראל, מורכבת מימנים ומשמאלנים והמסר מן הסתם לעולם לא יהיה אחיד. כל אלו ירדו ביניהם גם כשהם צריכים לעמוד ביחד גאותה הפגנה למען אותה מטרה; בזמן מלחמה המריבות יהיו יותר גלויות, מן הסתם כי הפטריוטיזם מתגבר וכך גם ההתנגדות למלחמה. זה לא בלתי צפוי, רק ש"הבית הפתוח" משום מה לא נערך לכך: אותו הבית הפתוח שתמיד הפגין את הרב-גוניות שלו ואת פתיחותו לכל פניה של הקהילה ההומו-לסבית המגוונות. מה גרם לשינוי המדיניות הפתאומי מ"קבלת האחר והמסר שלו באשר הוא כל עוד הוא הומו" לכפייה של מסר אחד, שגורת סנקציה בצורת מכות אלה משוטרים מהחורג/ת?

יש גם מימד שקרי בטענה שאנשי "הבית הפתוח" רצו שנתמקד רק בנושא ההומו-פוביה. היו מספיק אנשים שהניפו דגלי ישראל ושלטי "אני גאה בצבא ובמדינה" ומהם אף אחד לא מנע החדרת מסרים (פטריוטיזם ולאומנות) לתוך ההפגנה. כרגיל, אף אחד אפילו לא שם לב שהנפת שלטים ודגלים מסוג זה היא מסר שחורג מההתנגדות להומופוביה כמובנה הצר.

מספר שבועות לפני משמרת המחאה (וגם לפני פרוץ המלחמה), מצאתי את עצמי בשיח עם מספר מאנשי "הבית הפתוח" שנערך בפאנל אקדמי כלשהו (ולא כאן נזכיר איפה). נערכה השוואה בין מצעד הגאווה העולמי, שעוד היה אמור להתקיים, לאירוע ה"קוויראפשן". אחד הדברים שהצרחתי שם בגלוי לגבי "הקוויראפשן", ושצרם למספר מאנשי הבית, היה שהמדובר באירוע שמראש לא מיועד לכווווווווווו (הומואים ולסביות כאשר הם/הן), אלא בעיקר לאלה שהאג'נדה הפוליטית-חברתית שלהם ואורח חייהם/הן חופפים לעקרונות משותפים מסוימים. הסברתי שהמדובר באירוע בינלאומי אך פנים-קהילתי ושל רצינו לצאת מגדרנו ולהסביר את פנינו הקוויריות/פריקות לכל עובר ושב שבמקרה משתייך לקהילה ההומו-לסבית. "מה זה הגטו הזה שאתם מנסים ליצור?", הם תהו, "למה לא להרחיב את המסר ולהכיל בתוכו את כל הקהילה, כפי שאנחנו עושים בבית הפתוח ובמסגרת אירועי הגאווה?"

האירוניה היא שאת אותן שאלות על פתירות ושיתופיות בעבודה קהילתית, שהן נחלתו ותורתו של "הבית הפתוח", אני מפנה היום כלפי אותו המוסדש עצמו. כשאתם מתירים לשוטרים לתת לנו מכות ואז עושים לנו טובה בעזרה בשחרור עצורים בהפגנה "שלכם", את מי אתם מנסים לייצג? זוכרים את משמרת המחאה הנייטרלית אותה ארגנו גופים אנונימיים, לפני ש"הבית הפתוח" ארגן משמרת מחאה משלו וביטל אותה? אם עולה שוב הנושא של מצעד גאווה בעיר הקודש, אולי כדאי להותיר את המלאכה לגורמים פחות ריכוזיים ויותר מזוהים עם צרכיה המורכבים והמגוונים של הקהילה.

אבל ממרחק כמה שבועות, התחלפו הפלי-
אה והאכזבה בתחושה מוכרת לא פחות:
התחושה שבסרט הזה כבר כיכבנו. את
התנהלות המשטרה מול הקישור בין זהות
קווירית או אחרות מגדרית כלשהי בלתי-
מתנצלת לבין הקשרים חברתיים פוליטיים
אחרים אנחנו מכירים היטב מעשרות
הפגנות שהשתתפנו בהם: נגד גדר ההפרדה,
מול ועידת העסקים, עם נשים בשחור ועוד
ועוד. אך היא בעיקר זכורה לנו היטב
ממסיבת ה"קווירפאדה", שהיינו שותפים
לארגונה. המדובר במסיבה פרטית (לא
הפגנה!), שנערכה לפני שנתיים בדירה
דרום-תל-אביבית בערב "יום הגאווה"
והסתיימה באופן זהה למשמרת המחאה
בירושלים: ברוטליות משטרתית (הן מילו-
לית והן פיסית) ועצורים.

ה"קווירפאדה" - ערב של הופעות, סרטים,
אמנות וריקודים - היתה מסיבה מאורגנת
שתואמה עם השכנים באזור ולא הפריעה
לאיש. זה לא עשה שום רושם על כארבעים
שוטרי יס"מ, האמונים ביומיום על פיזור
הפגנות אלימות, שפרצו לחלל פרטי ללא
צו ועם אלות שלופות. את זה הם עשו אחרי
שהבנו עם מי יש לנו עסק והכרזנו על סיום
המסיבה במערכת ההגברה. בעלת הבית
נחנקה עד אובדן הכרה ונעצרה במדרגות
ביתה, משתתפת נוספת נידונה לשנת
מאסר-בית על "תקיפת שוטר" ומספר
מצלמות וידאו של חוגגים נופצו.

ממשיכים בעמוד הבא >

קשה להזדקן. ככל שאת מתבגרת, דברים
שנראו לך פעם מזעזעים או בלתי-נתפשים
עד כדי רצון לצרוח מתמקמים בשגרה
הידועה מראש ומאבדים מכוסר ההפתעה
שלם. לכן, כנראה, לא הופתענו מההתייח-
סות השטחית - הן בתקשורת והן בתוך
קהילת הלהט"ב - למשמרת/הפגנה
שהתקיימה באוגוסט בירושלים במחאה
על דחיית מצעד הגאווה העולמי, שהיה
אמור להתקיים בעיר ובוטל על ידי המשט-
רה "בגלל המצב". אנחנו מרגישות שהדיו-
נים סביב הנושא לא לקחו בחשבון תקדי-
מים מהשנים האחרונות.

זה כזה 2004

הגם שבשילנו החיבור בין הכיבוש להומו-
פוביה אינו בר-התרה, היתה לנו תחושה
שנקודתית בירושלים נוכחותו של הגוש
הוורוד-שחור שצעק נגד המיליטריזם
הישראלי האפילה על המחאה נגד ההומו-
פוביה הממסדית בירושלים (חיבור שבתל
אביב, אגב, לעולם לא נתפש כ"בעיה"
בקהילה שלנו).

שנינו הרגשנו גם את הפליאה, הפחד
והתסכול שליוו את התנהלות המשטרה
באותו אחר-צהריים מול גן הפעמון. וגם
אנחנו רתחנו מזעם על הייצוג התקשורתי
המתלהם והשקרי-במכוון של המש-מרת
בעיתונות(באתר "nrg", למשל, טרחו לעמ-
עם במכוון את המסרים שהבענו ואף לא
ביקשו את תגובתנו). זאת, על אף שאנחנו
רגילים כבר ל"מה זה קשור?!" הנצחי,
המוטט בפנינו כבר שנים.

לבנון השנייה" היא פוליטית, בעוד המאבק ההומואי הוא לא. הדבר השתקף גם בכיסוי התקשורת שליווה את משמרת המחאה: הכותרת ב-ynet, למשל, היתה "עצרת ההומואים הפכה להפגנה". כלומר, המאבק ההומואי הוא לא מאבק פוליטי.

העמדה הזאת לא מקובלת עלינו. לשנינו ברור שהומופוביה היא התגלמות נוספת של סדר-היום הפטריארכלי, הסקסיסטי והמיוזוגי (שונא הנשים) שנקרא "הסטטוס קוו". אבל מכעיסה אותנו ההפרדה בין הומופוביה כסוגיה נפרדת של "זכויות אדם" (כלומר, זכויות הגבר הלבן הציוני) לבין זכויות האדם של שאר האזרחים בישראל: ברשימת הקאסטות המלאה עד אפס מקום אפשר למצוא את הפלשתינאים שחיים תחת עול הכיבוש, את אזרחי לבנון, את תושבי הצפון שהופגזו בטילים, את תושבי הדרום שנפגעו מקסאמים, את שמונה העובדות בבית הנשיא (וממשיכים לספור), את בת ה-14 שנאנסה על ידי עשרות בבסיס צבאי, ועוד ועוד ועוד (כי באמת לא חסר).

דבריו של סנ"צ בן-רובי, שכאילו הועתקו עם נייר קופי מדבריו של אלעד, מסגירים את המידור הפנימי שלפיו לא מתקבל על הדעת שאותה "קבוצה של כמה עשרות אנרכיסטים" היא בעצם חבורה של מזוינים בתחת. זה מסובך מדי לתיוק. עכשיו, אם אנרכיזם משמעו להתנגד למערכה צבאית אלימה ומיתרת, להעזי ולקשור בין הפשע העיוור הזה לבין דריסת זכויות מיעוטים ולהתעקש שהומופוביה קשורה

מרבית הסיקור העיתונאי שליווה את האירוע התמקד בשאלה האם השוטרים פעלו ממניעים הומופוביים (האירוע הוגדר על-ידי עיתונים רבים כ"מסיבת גאווה אלטרנטיבית", כותרת שלא אנחנו המצאנו). בקרב המארגנות, לפחות, שררה הסכמה גורפת שלא אלה פני הדברים: לדעתנו, הבסיס לאלימות המפתיעה בהיקפה שכוונה נגדנו היה השילוב של תכנים קויריים (הומו-איים, אם נדבוק בנקודת המבט של היסטוריה), שם המסיבה וההזמנות לפעולה נגד גדר ההפרדה שחולקו בכניסה.

ובחזרה לירושלים. מי שזקוקה להבהרת הנקודה צריכה רק לקרוא את דברי ההסבר של דובר מחוז ירושלים של המשטרה, סנ"צ שמוליק בן-רובי, ל-nrg: "מה שקרה הוא שבתוכם (ההומואים ה"נחמדים"?) היתה קבוצה של כמה עשרות אנרכיסטים, שניצלו את ההפגנה כדי למחות נגד המלחמה בלבנון. היו 15 הרוגים באותו יום והם השמיעו קריאות גנאי כלפי הצבא". אז מה הכוונה: הומואים שרוקדים עם חוטיני על רקע חסות של "סלקום" - עובר; הומואים שחושבים שהכיבוש משחית - לשבור להם את העצמות.

מה פוליטי במאבק ההומואי? זהו, שהרבה אזכור ה"קויריפאדה" אינו רק נוסטלגיה פרטית שלנו. מדובר כאן בעובדה שחלוקת העבודה של גופים שונים באופיים כמו המשטרה ו"הבית הפתוח" (לפחות כפי שהשתקפה במאמרים שכתב חגי אלעד, המכ"ל דאז) דומות באופן מחשיד: זוהי חלוקת עבודה ולפיה המחאה נגד "מלחמת

שלים: הלוא גם בסרט הזה כבר היינו, זה בדיוק מה שקרה בזמן ה"התנתקות". מחאה הומואית המונית? בחלום.

שלישית, המחאה: ממה שראינו במו עינינו לפחות, מספר הלהט"בים הישראליים שחשבו שהעניין הזה הוא שערורייה וטרחו לבוא ולמחות נגדו לא עלה על מאתיים (מתוכם כמאה חברי הגוש הוורוד-שחור המושמץ, שלפחות טרחו להגיע). השאר היו כל מיני ספחים בינלאומיים של אירועי ה"וורלד-פרייד". כל הכבוד!

רביעית, דחייתו נוספת של המצעד לחודש נובמבר בהתערבות בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ. האם ראינו את חברינו ההומואיסטים עולים על הכנסת בדרישה לנהל את יום חגם (על המשמעות הפוליטית ברור שאין מה לדבר)? לא ממש.

דממת האלחוט של ההומואים והלסביות החביבים מתל-אביב למול השתלשלות האירועים המטרידה הזאת מזכירה את המחאה הצולעת של חיילי המילואים, שנוכרו למחות נגד עוולות המלחמה, ואף לדרוש את התפטרות ראש הממשלה, רק אחרי סיום הקרבות (האם גם הם "אנרכיסטים", דרך-אגב?). הם כמובן גם לא חשבו שיש בעיה עם עצם ההחלטה לצאת למלחמה, אלא רק הדרך שבה נוהלה. דוחה. ומחאתו של מי שנזכר למחות רק כאשר זכויותיו שלו נרמסות שווה כקליפת השום: עד שהלהט"בים לא יתעוררו מתרדמתם לנוכח הדריסה המתמשכת של זכויות האדם במדינה הזאת - שההומופוביה המשתוררת היא רק עוד גרסה שלה - נדונו לשנים רבות של מאבק.

לכך - או כנראה שאנחנו אנרכיסטיות. זה מצחיק, כי בעצם שתינו (ורוב המזדיינות-בתחת שטרחו להגיע לאירוע הזה) תושבות מרכז תל-אביב, שנינו מחזיקים בעבודה קבועה "מכובדת" ומשלמות מיסים. במובן הזה, אנחנו בערך "אנרכיסטיות" כמו אורנה ומשה זץ. מה שמבהיר את העובדה של-היות אנרכיסטית זה לא רק לנשנש עדשים, לרוץ במשמרת מחאה של אנונימוס בסנטר לסלון מזל ולשמוע הארדקור פאנק. למרות שזה גם כן.

שאנחנו נגן על מצעד הגאווה?

הנה עוד דבר שקורה ככל שאת מזדקנת: אתה זוכר (גם בלי לרצות) מה קרה יותר מעשר דקות אחורה. הלוא הכי קל להתמקד בחלק האחרון בהשתלשלות האירועים, אלימות המשטרה; אך שרשרת האירועים שהובילו אל העצרת עצמה מדאיגה גם כשלעצמה ומחייבת התבוננות ביקורתית מפוכה.

ראשית, ביטול מצעד הגאווה בתל-אביב: אל תבינו אותנו לא נכון, על הזין שלנו המצעד המסחרי הזה, שבשנים עברו צעדנו בו עם סרטים משלנו ואירגנו מסיבות מקבילות באלטרנטיבה לקרקס המגודר של בנות טניה. אבל העובדה שהקהילה ה"מבוססת" וה"משוחררת" בתל-אביב מוותרת בכזאת קלות על מה שאמור לפחות להיות האירוע הפוליטי המכונן שלה מבהילה וגם מבהירה מדוע באים להפגנות בעיר הזאת עשירית מהאנשים שמסתובבים ליד הכית שלנו בדרך לציץ' ביץ'. ושום מלה על "הבעה".

שנית, דחיית מצעד הגאווה העולמי ביר-

אף אחת לא היתה מעיזה לעשות דבר-כזה. אותו דבר בהפגנה נגד תוכנית ויסקונטין או משהו מעין זה. אבל בהפגנה נגד ההומו-פוביה זה קרה. ואני עדיין מנסה להבין למה.

יש לי חשש שחלק מאיתנו חוות כל-כך הרבה דיכוי מצד הקהילה ההומו-לסבית המיינסטרימית - או שהקהילה הזו יוצרת בנו כל-כך הרבה הזרה והסתייגות - שקשה לנו להזדהות אתה ועם הדיכוי שהחברות בה חוות. לפעמים אני מרגיש באזורים קוויריים עוינות לכל דבר הומואי.

קוויריות היא דבר משחרר: היא מאפשרת לחרוג מהגבולות והקטגוריות החברתיות. אבל קוויריות יכולה להיות גם דבר מדכא. דבר שמוחק את המקום שבו אני נמצא כהו-מו, ובאותה מידה יכול למחוק את המקום שבו נמצאות לסבית, טרנסקסואל/ית או ביסקסואל/ית. נרצה או לא נרצה, לסביות, הומו-אים, ביסקסואלים/ות וטרנסקסו-אליים/ות הן קהילה וקבוצת זהות. לא בגלל בחירה שלנו, אלא כי אנחנו קבוצה (קבו-צות) מדוכאת (מדוכאות). כמו שמהגרי עבודה הם קהילה לא מבחירה ולא משום שיש להם אידיאולוגיה משותפת. יש לנו חוויות חיים משותפות, גורל משותף, מצי-אות משותפת.

סוג הזרות שכרוך בלהיות מזדיין בתחת בעולם של דימויים אירוטיים הטרנסקסו-אליים; סוג ההשפלה שכרוך בקריאות "הומו" ברחוב; ההסתרה של רגשות מיניים מעצמך, מהמשפחה, מהסביבה; הרדיפה

אומרים תמיד לפתוח בחיובי. הדבר הנהדר ביותר שהיה בהפגנה ההיא בירושלים היה האופן שבו התמודדנו מול האלימות המש-טרית: בלי הרבה דיבור, בלי הרבה הת-לבטויות, א/נשים פשוט שיתפו פעולה אחת עם השניה, עזרו אחת לשניה והגיבו בצורה מקצועית שבלמה את האלימות ושמרה על מחאה חזקה, נשמעת ומצטלמת.

בשלב הזה, המחאה היתה גם מחאה ברורה נגד ההומופוביה - עם קישור לנושאים אחרים, בעיקר לכיבוש ולמלחמה בלבנון. חבל לי רק שזה לא היה כך קודם. הסיס-מאות והשלטים שאתם התחלנו את ההפגנה לא היו כאלו ש"מקשרים" את המאבק בהומופוביה למאבקים אחרים. הזעם על הדיכוי של הקהילה הטרנסקסואלית, הלסבית, ההומואית והביסקסואלית היה נוכח שם באופן מפורק למדי. הוא היה מושחק יותר מאשר נוכח.

תארו לעצמכם, למשל, הפגנה נגד הקמת מעבדת ניסויים בבעלי-חיים במכללת ת"א-יפו, עם שלטים כמו "גם להיות בלבנון יש זכות להיות", "גם בלבנון יש אנונימוס" (עם תמונה של ילד מרוטש עד אי-אפשרות לזהות אותו), "סוגרות גם את ביר זית" (עם תמונה של אוניברסיטה סגורה), "תנו לל-בנונים להיות" ו"אין זכויות בעלי-חיים בכיבוש". תארו לעצמכן שהססמאות בהפ-גנה הזו הן נגד המלחמה ובמקרה טוב מש-הו כמו "וירוסקטור אל תדאג, עוד תפגוש את בוש בהאג", או "לא בשר תרנגולים - לא בשר תותחים"?

פחה" מחברון. קיווייתי שגם האנשים האחרים שבאו להפגנה באו להפגין סולי-דריות אתי ועם הקהילה שבה אני חי.

אבל מה שהיה בהפגנה לא היה לא סולידריות ולא חיבור של מסרים. הוא היה אותו דבר שבחיים לא היה קורה בהפגנה נגד ניסויים בבעלי-חיים (למרות שגם זה קשור למלחמה) או נגד סחר בנשים (למרות שגם זה קשור) או נגד תוכנית ויסקונסין (למרות שגם זה קשור). גרוע מזה, מסתבר שהיו שם א/נשים שהרהיבו עוז לתקוף מפגינות אחרות, מתוך קהילת הלהט"ב, ולא רק בקריאות כמו "פאשיסט" אלא גם ביריקות. עוד דבר שבחיים לא היה קורה לאוכל בשר או לקפיטליסט בהפגנה נגד המלחמה.

אנחנו מתהדרות בהתנגדות שלנו להומופוביה, אבל אולי ההומופוביה אצלנו קיבלה תכונות חדשות, קוויריות. לפעמים נראה כאילו אין לנו סולידריות אמיתית עם הקורבנות של ההומופוביה. לפעמים, כמו מיס-יונרים נוצרים או נושאי המסר של "כל ישראל ערבים זה לזה", אנחנו באות מתוך התנשאות של מי שפגשו את האמת, ומצביעות בפני ההדיוטות על הדרך לגאולה: היו קווירים וגלו את ישוע. ברגעים מסוימים, אנחנו בסולידריות עם הומואים רק בתנאי שהם גם אנרכיסטים. אבל בגלל שאנחנו קווירים בעצמנו, ובגלל שאנחנו הרי באופן מובן מאליו נגד הומופוביה, מותר לנו להשתתף בהפגנות של ההומואים הבורגנים ולעשות מה שבא לנו.

ממשיכה בעמוד הבא >

על רקע הומופובי שפושטת צורה ולובשת צורה גם במקומות הליברליים ביותר. המעבר בין לשון זכר ולשון נקבה - לא כמשחק אלא כעניין טעון בכאב. וגם חוויות תשתית אחרות כמו הגן, הבאר, הגיידרא, הגילוי המפתיע על חברים שאף-פעם-לא-היית-מאמין, התחושה המזוהה של שיבה הביתה בכניסה למובלעת הומואית אי-שם בעולם - אבל הנה המראה המוכר, והמחנות הקמפיות והרכילות לשמה, והבחורים המתאמנים ואותו שיר שחוק של ABBA, ולבמה עולה מלכת דראג... הטרוסקסואל, קווירי ככל שהייה, לא חי את החוויות האלו. וכשהקוויריות מתעמתת עם ההומואיות, אני מרגיש כמו פלסטיני שדורשים ממנו להתפשט מהפלסטיניות ולהיות רק "מעמד הפועלים" או "תנועת השלום".

החיללים שבאים לשושן הם אחים שלי. אולי יש להם דם של ילדות לבנוניות על הידיים. בין השיניים שלהם יש אולי סיבי שריר של אפרוחות אומללות שנטבחו. יכול להיות שבין חלום אירוטי למשנהו הם חו-למים לנהל חברת כוח אדם. ובכל זאת הם אחים שלי. כי הם מזדיינים בתחת. מה לעשות, כהומו זה אחד הקריטריונים שלי לבחור את החברים שלי. וגם אם על חלקם אני לא אמת (איך אפשר לאהוב אדם שמאיים באלימות פיסית נגד יוסי ק. בקומונה באינטרנט?), הם יזכו ממני לכל הסולי-דריות וזבעולם. באתי לירושלים כדי להילחם יחד אתם, בדיוק כמו שבהפגנה נגד הכיבוש אני בא להפגין למען אוכלי הבשר הפטריארכלים ההומופובים הפונד-מנטליסטים, הרוצחים בשם "כבוד המש-

וגם כשאנחנו משתתפות בהפגנות נגד המל-
חמה כבולק שחור-ורוד, ה"ורוד" שלנו
כל-כך מובן מאליו עבורנו, ולכן גם כל-כך
נטול מחשבה, שהוא מתבטא לא יותר
מאשר בסרטים ורודים ואווירה כללית של
חופש מתפרץ. אין לנו שום אמירה שתת-
ייחס לקהילת הביסקסואלים/ות, הטרנס-
קסואלי/ות ההומואים והלסביות, שתהיה
בה העצמה לקהילה הזו או לחברי הקהילה
המדוכאים המסתתרים בהמון סביבנו, או
שתהיה בה התרסה כלפי ההומופוביה של
אנשים אחרים בהפגנה.

אני לא בא להאשים. האנשים בגוש השחור-
ורוד הם אחים שלי לא פחות מהאנשים
בשושן. ובעצם פי מיליון יותר. אני גאה
באנשים האלו על החכמה שלהם, על הכוח
שלהם, על ההקרבה והמסירות שלהם, על
החבריות שלהם, על האהבה העצומה של-
הם. יש ביניהם מי שאיתם אני רוצה לחלוק
את חיי לנצח - חכמים, רגישים, יפים, פולי-
טיים, טבעונים, סקסיים. כאנשים האלו אני
מתנחם בשעות הייאוש. ועם כל זה, כמו
שהיו כותבים ב"על המשמר": היכן טעינו?

לא יודע, אחרי כל הדברים האלו בא לי
להיות קצת פחות קוויר וקצת יותר אומו.
בא לי לשתות תה צמחים ובירה פראית עם
החברות הלסביות שלי. בא לי לפנטז על
החברים הטרנסים שלי. בא לי לבהות
בנערי המועדונים בשושן ולהסתחרר. בא
לי לשוחח עם החברים הלהט"בים שלי,
אלו שמכוסחים עם הסצנה, איך אפשר לנהל
מאבק נגד המסחור והפטישיות בסצנה אבל
לא נגד האנשים שבה. בא לי להזמין את
החברים ההטרואים הקוויריים שלי להיות
חלק מהמאבק הלהט"בי, אבל בזהירות,
בהתחשבות, בדיעה שהם באים מבחוך -
ממש כמו גבר בקבוצת נשים פמיניסטית,
ממש כמו יהודי בבילעין.

על המחאה שלא הייתה / אלעד

* המאמר כתוב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד ועם הקוראים/קוראות הסליחה

אחרי כן חשבתי שאני חייב לכתוב את הדבר-
רים האלה דווקא לאנשים האלו: לכל האנ-
שים שלא יכלו להגיע למשמרת המחאה,
כי בשבילים להגיע למחאה - בין שהיא
"פיקניק" ובין שהיא "השתלטות אלימה"
- זה לוקטוס. להזדהות כהומו ולנהל מא-
בקים זה מעבר לכוחם. האנשים שלא נראו
במחאה הזו, האנשים הלא-נראים בהרכב
מהמצעדים, ההפגנות והדיונים של הקהילה
שלנו, הם האנשים שבשבילים ההפגנות
האלו קיימות. ונדמה לי שאת האנשים
האלה שכחנו.

הבחירה שלי במה למקד את המכתב הזה
לא הייתה קלה. בחרתי להתעלם מהאלימות
המשטרתית שהופעלה נגד חלק מהמפגינים
שאני בטוח שהותירה רושם עז בנוכחים
וללא ספק ראויה לחקירה ולגינוי תקשורתי.
בחרתי להתעלם מהטענות על גניבת אמל"ח
ותקיפת שוטרים שהעלו חלק מהנוכחים
במשמרת כנגד חברי הגוש השחור-ורוד.
בחרתי להתעלם גם - ולא בקלות - מהקרי-
אות המתגרות והפוגעניות במכוון נגדי,
נגד חברי, נגד המדינה שלי, קריאות כמו
"נאצים", "פאשיסטים", "רוצחים", שלוו
גם, כך נטען, ביריקות וכל כך הרבה שנאה.
בחרתי להתעלם מכל אלה כי אני בטוח
שכל אחד מהאנשים שנפגעו מהמעשים
האלו חזק ואינטליגנטי מספיק כדי ליצור
דיאלוג עם הצד השני. אני גם מקווה שכל
מי שקורא את זה יהיה הוגן וכן עם עצמו,
יעשה בדק בית בלתי-מצטדק ויודה בפני

כשהתחלתי לכתוב את הדברים האלו הר-
גשתי קצת מגוחך. האירועים בגן הפעמון
היו ללא ספק משמעותיים למי שהגיע לשם
- בין שהיה מטעם הבית הפתוח, בין שהיה
מטעם הגוש השחור-אדום-ורוד, ובין שהיה
שם סתם, כמוני, הומו ישראלי וירושלמי
בהווה, ללא השתייכות ארגונית או אידא-
לוגית מיוחדת. אבל אז תהיתי כמה הדברים
האלו משמעותיים לקהילה שלנו: אני מר-
גיש שבמקום מסוים מאורעות משמרת
המחאה היו משמעותיים לאליטה שלנו -
לא לה שסיימו את ההשלמה העצמית, יצאו
מהארון, יש להם נגישות למידע על איידס,
שיכולים לשבת עם ספר של מישל פוקו או
בהרצאה של ג'ודית באטלר ולהרהר על
משמעות היותם הומואים.

אבל כמה הם משמעותיים עבור הנערה
הפלסטינית שמצפים ממנה להתחתן עם
גבר ו"להפסיק לשחק משחקים" עם החברה
הטובה שלה? כמה הם נוגעים לבחור הישי-
בה החרידי שחייב להתמקד בלימודי הגמרא
שלו ולא בחבר שלידו פן יזרקו אותו
מהישיבה? כמה כל זה רלוונטי לזוג שטרוד
עכשווה הליכי האימוץ מול מדינה זרה, כי
במדינה שלו הוא לא יכול לאמץ, וגם שם
מסתכלים עליו בעין מפוקפקת? לילדים
ולילדות ששומעים "יא הומו מזריין" בבית
הספר כל יום? לאם שילדיה נלקחו ממנה
בהליך הגירושין רק כי היא לא רוצה לחיות
עם גבה? ולבחור שישן על ספסל כי זרקו
אותו מהבית, כגלל חוברת פורנו הומואי
שמצאו אצלו?

ממשיכה בעמוד הבא >

והכי כואב - האזכורים היחידים למאבק הוורוד היו אזכורים אירוניים ולעגניים: "גבולות בלי אהבה", "אני ורוד מבושה על הכיבוש", "גם בלבנון יש בית פתוח". מסרים שאמרו לי (ולאחרים): "זה המאבק שלכם? אתם, שהולכים לרקוד ב"תיאטרון" ולנענע את הישבן במצעדים, שיושבים פה בפיקניק מצטדק וורודרד, אתם זוכרים מהי מצוקה אמיתית - הכיבוש?"

המסר הזה הוא לא רק פרשנות אישית שלי. כביסה שחורה ז"ל טענה במוצהר שמטרתה במצעדים היא למחות נגד הגאווה ולהשבית את השמחה הלהט"בית כל עוד יש כיבוש. תא אדום-ורוד יצא להפגין לפני כמה שנים מול מדרגות מועדון התיאטרון נגד ההומו-אים "הניהיליסטים והאדישים" שיוצאים לבלות במקום להפגין כנגד סבלם של תושבי יפו הערבים בגלל צינור ביוב זמני שהו-נח באחד הרחובות.

האם שכחתם מהי הומופוביה? מה פירוש הדבר להיות הומו? אנשי הצדק החברתי ומגני זכויות האדם, האם שכחתם מה זה אומר להיות בת ארבע-עשרה, בודדה בעולם, מבולבלת ומנוודה בגלל המחשבות הסודיות שלך? מה זה להיות בשקר מתמיד מול ההורים? שכחתם מה זה אומר לברוח לצ'ט או לגן בגיל שבע-עשרה כי אין לכם אף אחד לספר לו? ואולי לא ידעתם מעולם מה זה להיות נשוי בשקר, להיות בחשש המתמיד שיגלו, שיעזבו, עם הילדים, עם הרכוש, עם החברים המשותפים, ורק בלילה כשכולם ישנים, להתקשר למודעה בעיתון?

עצמו וחבריו שלהכות מפגין עם אלה זה משהו שהוא הרבה מעבר ל"לא לגיטימי" ושלקדו למישהו "נאצי" זה אולי חוקי ולגיטימי אבל רחוק מהתנהגות אנושית ומנומסת, במיוחד כשה"נאצי" הזה הוא שותף במאבק.

אני רציתי להתמקד במה שנדמה לי שהלך לאיבוד במחאה השחורה-ורודה, וכתוצאה מכך גם במשמרת המחאה כולה. אבהיר שאין לי בעיה עם עירוב מסרים בהפגנות: אני מודה שאני לא מאמין בזה, אבל אני לא שולל את זכותו של אף אחד לעשות זאת. במידה מסוימת, אני חושב שזה אפילו מקור גאווה לקהילה שלנו, שיודעת לקבל (כך אני מקווה) גם מחאות אחרות בתוכה.

אבל אני חושב שמה שהיה בגן הפעמון לא היה עירוב מסרים. אני ראיתי שם רק מסר אחד - נגד המלחמה בלבנון (וקצת נגד הכיבוש והמדיניות הכלכלית). לא ראיתי שום דבר נגד הומופוביה. ראיתי המון שלטים שהונפו נגד הלחימה והביעו סימפ-טיה לסבל הלבנוני והפלסטיני, אבל לא ראיתי אף שלט שהונף נגד התנהלות עיריית ירושלים או שהביע סימפטיה לכל האנשים שאת מצוקותיהם מינתי לעיל.

מי שמו - מי שמכם? - ללעוג למצוקה של אנשים אחרים? מי שמכם לבוז לבחור שיו- צא למועדון כדי לברוח מהמציאות הזו ולהכיר חברים ואולי למצוא אהבה?

על המצוקות שלי אני יכול להתווכח ולהגן, הגם שאני חושב שאין לאף אחד זכות לבקר אותי ואת הכאב שלי. אבל העניין פה הוא לא אני והוא גם לא אתם. הוא גם לא, עם כל הסימפטיה שיש לי, הלבנונים. העניין פה הוא אחיותינו ואחינו, שלא יכולים להיות שם איתנו. הם העיקר. להם הוקדשה המשמורת הזו. כל מה שמסביב - המלחמה או ה"התנתקות" - יכול ומוזמן לקחת חלק במשנות או במצעד, אבל בכפוף להם. לבעיות שלהם. ואתם, אני חושב, שכחתם. אתם, העסוקים בשיח קווירי ותיאוריות מיניות, שכחתם מה זה אומר להיות הומו במציאות חיינו. שכחתם מה זה הומופוביה.

הומופוביה צריכה להטריד אותנו כהומו-אים. היא צריכה להטריד אותנו כשוחרי זכויות אדם (וכן, אפשר להיות כזה גם בלי לקרוא לאחרים פאשיסטים במשמרת מחאה להט"בית). היא צריכה להטריד אותנו כמי שיש לר חברים, בני משפחה ובני-זוג להט"בים.

נראה לי שאתכם ההומופוביה הפסיקה להטריד. לא הומופוביה הייתה האויב בגן הפעמון - אלא אנחנו, אחיותיכם ואחיכם למאבק. וזה לא צריך להיות ככה. דגל הגא-וזה יכול לכלול הרבה צבעים, אבל הקשת היא עדיין נושא המחאה הזו, או נושא כל מחאה ורודה אחרת. היא זו שצריכה להתנו-סס הכי גבוה, אם לא בשבילכם ובשבילי או בשבילם - כמו שפעם הניפו אותה למענכם.

אני הרגשתי שהשתקתם אותי כהומו. שהש-תקתם אותם. לא בגלל הדעות שלכם. לא בגלל "עירוב" שלא היה שם. אלא בגלל שמראש הוצאתם כל דבר ורור מהמחאה שלכם, דחקתם את "אנשי הפיקניק" מעיני המצלמות ואוזני הכתבים. מיעוט או רוב, הייתה לכם אחריות ומעלתם בה. ואני מק-וזה שבמצעד, שיתקיים במהרה בירושלים הבנויה אמן ואמן, תחשבו על זה.

